

Ochrana dravcov na Slovensku, Kuklovska 5, 841 04 Bratislava, www.dravce.sk

Bez pomoci by neprežili – ľudia chránia vtáky aj pred nárazmi do vedení

Tlačová správa

Bratislava, 21. septembra 2017

Územie Slovenska je pretkané stále hustejšou sieťou elektrických vedení v rozsahu takmer 35-tisíc kilometrov. Pre vtáctvo sú drôty v dráhe ich letu nebezpečnou prekážkou. Preto ornitológovia v spolupráci s energetickými spoločnosťami realizujú množstvo aktivít, ktorými vtákom vytvárajú podmienky na ich bezpečný let, hniezdenie a lov potravy. Pomoc ľudí sa stala v prípade niektorých ohrozených druhov, akým je napríklad sokol rároh, predpokladom na ich prežitie v krajine, ktorú výrazným spôsobom človek ovplyvnil a nenávratne zmenil pôvodné podmienky prostredia.

„Ročne počas migrácie zahynú na celom svete milióny vtákov, medzi nimi i vzácne druhy. Je preto nesmierne dôležité venovať pozornosť ich ochrane, prioritne na miestach s najvyšším rizikom kolízií. Zvýšenie bezpečnosti vtáctva prostredníctvom špeciálnych prvkov na odklonenie dráhy ich letu je i cieľom projektu LIFE Energia. Realizuje sa v trinástich Chránených vtáčích územiach na západnom a na východnom Slovensku. V rámci neho naše združenie vyvinulo prelomovú metódu, ktorá umožňuje výber úsekov s najvyšším rizikom nárazov vtáctva. Najvyššie elektrické vedenia prenášajú energiu o napätí 400 kV a spravuje ich Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s. (SEPS). Práve minulý týždeň odborníci z Ochrany dravcov na Slovensku dokončili posúdenie nového plánovaného 400 kV vedenia, ktorého trasa povedie od Veľkého Medera cez Dunaj až do Maďarska. Určili sme, kde je potrebné prvky lokalizovať, a medzi priority jednoznačne patrí rieka Dunaj ako mimoriadne dôležitý migračný koridor. Význam takýchto opatrení sa ukáže najviac v období migrácie vtáctva a počas chladných dní – Dunaj totiž v zime nezamrza a mnohé vzácne druhy, ako orliak morský, chochlačka vrkočatá, potápač malý či turpan tu nachádzajú potravu aj v zime. Jesenné sťahovanie vtákov práve prebieha, vtáky sa presúvajú v krídlach a riziko nárazov je vyššie. V našom regióne sú najčastejšími obeťami nárazov vodné operence (labute, volavky, kačice),“ hovorí Marek Gális z Ochrany dravcov na Slovensku (RPS).

„Jedným z prvkov, ktoré sa využívajú na zvýšenie viditeľnosti elektrických vedení, sú tzv. letecké gule. Primárne boli vyvinuté na zvýraznenie vodičov/lán pre lietadlá a vrtuľníky. Prednedávnom sa na viacerých lokalitách začali využívať i s cieľom ochrany vtáctva. Takýmto je i projektované vedenie 2x400 kV Križovany – Bystričany, kde SEPS umiestni spomenuté prvky na úseku dvoch kilometrov, ktoré sú z hľadiska nárazov pre vtáky najrizikovejšie. Okrem gulí sú na zariadeniach spoločnosti použité i špeciálne prvky vyrobené vo Švédsku. Svoju funkciu plnia aj po západe Slnka, pretože dokážu emitovať svetlo a zvyšujú tak šance na prežitie druhov, ktoré uprednostňujú večerné a nočné presuny. Spomenutý typ odkloňovača je použitý napríklad na vonkajšom vedení 400 kV pri obci Tvrdošovce,“ informuje Norbert Deák, vedúci Odboru komunikácie akciovej spoločnosti SEPS.

„U nás vzácny sokol rároh hniezdi aj v búdkach, ktoré sú umiestnené na zariadeniach spoločnosti SEPS. Pracovníci spoločnosti búdky inštalujú podľa našich odporúčaní, pomáhajú nám s umiestnením techniky na kontrolu a stráženie hniezd a prispôsobujú aj termíny plánovaných prác (údržba vedení, nátery) obdobiu hniezdenia. Minulý rok dokonca pri plánovaní termínu výstavby vedenia pri rieke Váh zohľadnili čas hniezdenia iného vzácného druhu, nášho najväčšieho dravca, orliaka morského. V prácach sa pokračovalo až keď vyviedol mladé. Stožiare často využívajú aj krkavcovité vtáky – havrany, vrany, krkavce, ich hniezda sa odstraňujú až po vyvedení mláďat. Ak by tu ostali, mohli by spôsobiť technické problémy,“ vysvetľuje Jozef Chavko z Ochrany dravcov na Slovensku.

Viac o projekte LIFE13 NAT/SK/001272 ENERGIA sa dozviete na webovej stránke www.lifeenergia.sk. Projekt je podporený Európskou úniou v rámci programu LIFE a významnou mierou prispieva k zlepšeniu podmienok kritériových druhov vtákov v územiach siete Natura 2000.

